

UTTALELSE TIL UTKAST TIL FORSKRIFT OM VANNFORSYNING OG DRIKKEVANN (I)

Viser til utkast til forskrift om vannforsyning og drikkevann som er til høring, høringsfrist 11.april 2016-03-31

Viser videre til høringsnotatet som er vedlagt utkastet til forskriften

Det bør være strenge krav til hvor lenge etter prøvetaking en prøve må analyseres for å gi et troverdig analysesvar og strenge krav til temperatur underveis i frakten til laboratoriet.

Viktighet av tilgang på relevant kompetanse og nærhet til laboratoriemiljøet vil vi også understreke..

Dette har stor betydning for Vannverkets muligheter til å løse oppgavene med leveringssikkerhet og håndtering av faresituasjoner (rørbrudd, innlekking av forurensninger, trykkfall i nettet, innsug fra risikoabonnenter (f.eks sykehus).

Kommunikasjon og erfaringsutveksling, fremskaffe relevante data/trendanalyser/gamle data for å understøtte vurderinger, foreslå løsninger, foreslå tiltak, se virkninger av gjennomførte tiltak.

Parametersettet som benyttes i overvåkingen av vannkvalitet bør utvides fra å se på fargetall og turbiditet som hovedparametre for den fysikalske tilstanden i ledningsnettet til å innlemme også for eksempel konduktivitet, alkalitet, pH, ammonium, metaller, næringsalter, organiske forurensninger, etc. i langt større omfang enn tilfellet er i dag.

Dersom farekarakteriseringen skulle tilsi et økt antall prøver i forhold til de antall som er listet i tabell 1 og tabell 2 bør dette også sies i samme avsnitt hvor det snakkes om at tiltak eller vurderinger som leder frem til en reduksjon i antall prøver/undersøkelser.

Det brukes mye ressurser på å prøveta ledningsnettet; hvorfor da ikke benytte anledningen til å analysere prøvene nærmere for å kunne gi flere svar: Hvordan står det til i ledningsnettet, hvordan virker ledningsnettet inn på vannkvaliteten? Næringslivet krever ofte at der skal finnes opplysninger om parametre; ikke kun som gjennomsnittsverdier i en årsrapport, men et detaljert, tidsriktig og kontinuerlig bilde av situasjonen.

Laboratoriene kan delta på mange felter i drikkevannssammenheng:

ROS-analyser/ beredskapsplaner/løpende kontroller over kvalitetssituasjonen/tilgang på kompetente personer som også har tilknytning til andre deler av samfunnet (institusjoner/forskning/universitetsmiljøer/samarbeidende labor, osv,osv.

I "Beskrivelse og analyse av dagens status for beredskap mot CBRNE-hendelser" (november 2015) utarbeidet av Helsedirektoratet,Nasjonalt Folkehelseinstitutt, Forsvarets ABC-skole,

Forsvarets Forskningsinstitutt, Politidirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fokuseres det på at nærhet til hendelsene er viktig og at mangel på fokus fører til at oppgaver ikke blir håndtert godt nok. Hurtig reaksjon når det gjelder prøvetaking og gjennomføring av laboratoriebestemmelser er viktig og laboratoriekapasiteten er ikke godt nok utnyttet.

I paragraf 11 nevnes Kompetanse og Opplæring. Vi kan bidra med vannfaglig kompetanse som lab gjennom mange år; som de andre vannlaboratoriene i Norge. Man behøver ikke gå over bekken etter (drikke)vann!

I paragraf 10 Internkontroll vil den kvalitetstenkningen som kontinuerlig foregår på akkrediterte laboratorier være et nyttig bidrag i drikkevannsforvaltningen.

Rørnettets innvirkning på drikkevannet er svært viktig å ha kontinuerlig overvåking av. Et finmasket nett av prøvinger som gir et detaljert bilde av hvordan vannkvaliteten varierer vil ikke bare gi info om kvaliteten på drikkevannet, men også kvaliteten på rørnettet. Det vil være en del av strategien for utskifting/fornyning i rørnettet. Nettopp dette nevnes jo også i vannsikkerhetsplanene, WSP, side 5. (I alle de trinnene som listes opp her vil kjemilab/mikrolab kunne bidra på en nyttig måte).

Eksempel på at rørnettet setter sitt preg på drikkevannet: Av erfaring vet vi at nye polyetylenrør kan influere på vannkvaliteten og gi vannet dårlig lukt, smak og utseende på grunn av organiske stoffer som sannsynligvis er tilført under produksjonen av rørene. Analyser som er aktuelle her for å avdekke problemene: Flyktige organiske stoffer, registreres ved hjelp av GCMS.

Norge er pådriver for å innarbeide WSP-prinsippene i europeisk drikkevannsforvaltning. Det listes opp i forskriftsforslaget at alle 11 trinnene i WSP (tabell) er implementert.

Å implementere er å ta steget lenger enn formuleringer i en forskrift og vi ønsker å sette lit til at WSP omsettes til konkrete handlinger i tråd med ambisjonene. Vi regner med at dette kommer til uttrykk også i et nytt veiledningsdokument til den nye Drikkevannsforskriften.

Utfordringer knyttet til ledningsnett (prosjekt i regi av Mattilsynet) konkluderte med et stort forbedringspotensial når det gjelder å ha styring og kontroll med vannkvaliteten.

Det foreslås at Vannverkseier ut fra farekartlegging skal vurdere hva som er nødvendig antall nettprøver for virksomheten. Denne måten å se ting på er etter vår mening for lite offensiv. Ved å ta WSP alvorlig nok må ambisjonsnivået heves ytterligere. Ønsket om et velfungerende drikkevannsnett uten store lekkasjetap/ hendelser på nettet tilsier det.

Forskriftsforslaget er offensivt på vegne av å innlemme/styrke kravene til mindre vannforsyningsystemer. Den samme offensiviteten bør også gjelde de større og veldig store vannverkene.

Anvend egen kompetanse: Det lokale vannlaboratoriet. Konsulenter/RI/Driftsassistanse er gode institutter, men ikke glem at man kan gjøre seg nytte av å omfordele litt på egen kommunale arbeidsstyrke og anvende den i langt større grad enn forskriftsforslaget legger opp til.

”En egen bestemmelse om forebyggende sikring og krav om opplæring av ansatte med sikte på å etablere en sikkerhetskultur, å gjøre kompetansekravet tydeligere, forslag om at farekartlegging og farehåndtering skal være gjennomgående prinsipper. På disse feltene mener vi at analysesiden av det å drive et vannverk må rustes vesentlig opp.

Ambisjonsnivået er høyt i den nye forskriften.: Følg opp også i praktisk arbeid og ta i bruk den fagkompetansen som finnes på laboratoriesiden. Å være selvforsynt med kunnskap om tilstanden og utviklingen i våre drikkevannsanlegg/nett er den viktigste beredskap å ha.

n:\tekst\lab\notater til høring av ny drikkevannsforskrift.doc AMJ

Trondheim kommune, Analysesenteret

1.4.2016

Erik Lunde

Leder

UTTALELSE TIL UTKAST TIL FORSKRIFT OM VANNFORSYNING OG DRIKKEVANN (II)

Jeg har følgende innspill til Drikkevannsforskriften.

1. I dagens forskrift står alle analyseparameterene i alfabetisk rekkefølge i stedet for å grupperes etter type eller analyseteknikk. Dette er svært uheldig siden de aller fleste offentlige anbudskonkurranser tar en «copy/paste» av den samme listen og ber om enkeltpriiser på f.eks hvert enkelt av metallene, eller enkeltpriis for benzo(a)pyren selv om dette er samme analysen som PAH-5. Er det mulig å gruppere analyseparameterne etter type i den nye forskriften slik at alle elementene («metallene») kommer etter hverandre, Benzo(a)pyren kommer sammen med PAH-5, flyktige organiske forbindelser kommer sammen, anionene kommer sammen etc? Vi kan gjerne være behjelpelige med å sette sammen disse gruppene basert på vår erfaring.

2. For Plantevernmidler – enkeltvis og total bør det defineres en mer spesifikk liste med parametere som er mer relevant enn de få som er nevnt i den gamle forskriften. For eksempel oppleves følgende pesticidliste som mer relevant i Norge:
 - a. Glyfosat,/AMPA
 - b. MCPA
 - c. Mecoprop
 - d. Fluoroxipyr
 - e. Metsulfuron-metyl
 - f. Amidosulfuron
 - g. Dicamba
3. Med en bedre definert pesticidliste vil også kommunene få mer relevante analyser og alle som gir tilbud kan forholde seg til samme pesticidliste. Det kan selvfølgelig åpnes for å be om andre mer lokalt tilpassede pesticider også, men de få pesticidene som er nevnt i dagens forskrift virker ikke å være relevante for bruken av pesticider i Norge.
4. «Glykoler»: Her bør det defineres hvilke glykoler som skal bestemmes f. eksempel Mono-, Di- og Tri etylenglykol og Propylenglykol. Det er også vanlig å oppgi konsentrasjon i molekylvekten av hver glykol $\mu\text{g/l}$ og ikke i $\mu\text{g C/l}$.
5. «Hydrokarboner, mineraloljer» her bør det defineres hvilke fraksjoner som ønskes C5-C40, C10-C40, C5-C35, eller....? Enheden « $\mu\text{g C/l}$ » er også helt håpløs siden «Hydrokarboner/mineraloljer» kan være 10-tusener av forskjellige stoffer. I så fall må det defineres entydig hvordan man skal regne om til denne enheten, hvis ikke vil dette variere med hvilket lab analyserer. En HC/olje analyse kan utføres på svært mange måter og resultatet vil variere mye med hva slags standard som benyttes. En alifatstandard vil gi svært forskjellige resultater enn om det benyttes en oljemix som standard. Ta gjerne kontakt med oss om dette.

Vennlig hilsen/ Best regards

Torgeir Rødsand

Country Manager Norway

ALS Life Sciences Division | Environmental

ALS Laboratory Group Norway AS

Postboks 643 Skøyen

Drammensveien 173

0214 Oslo

T +47 22 13 18 00

D +47 92 820 830

www.alsglobal.no

www.alsglobal.com

UTTALELSE TIL UTKAST TIL FORSKRIFT OM VANNFORSYNING OG DRIKKEVANN (III)

Viser til utkast til forskrift om vannforsyning og drikkevann som er til høring, høringsfrist april 2016.

Viser også til høringsnotatet som er vedlagt utkastet til forskriften.

Krav til prøvetaking

Innledning:

I høringsnotatet under punkt 2, øverst på side 3 står det at:

«Et annet tiltak er at vannverkseieren får en tydelig plikt til å utarbeide en tilpasset prøvetakingsplan basert på farekartleggingen. Vannverkseieren må selv vurdere hvor mange prøver det er nødvendig å ta og hvor disse skal tas. Det vil fortsatt være minstekrav, men ikke et konkret krav til antall nettkontrollprøver slik er det er angitt i den gjeldende drikkevannsforskriften».

I forskriften er det i § 5 oppgitt trygghetskrav med henvisning til vedlegg 1. I § 6 er det ytterligere kvalitetskrav. § 7 viser til sted for regelverksetterlevelse. Farekartlegging og farehåndtering er gitt i § 9. § 23 og 24 viser til minstekrav til råvannsprøver og drikkevannsprøver.

Innspill:

Nettkontrollprøver:

Nettkontrollprøvene er helt borte fra forskriftsteksten. Det er bare prøvegruppe A og B som er nevnt, noe som viser til de gamle enkelt rutinekontrollene og utvidet rutinekontroll. Nettkontrollprøver bør bli videreført eller at det bør bli vist til et høyere antall minimumskrav i § 24.

Eksempel:

For vannverk i kategori c) i tabell 2 i § 24 er det kun krav til 4 prøver for prøvegruppe A. Et slikt vannverk bør også ha krav til et minimum av nettkontrollprøver. Det er lettere å forholde seg til et konkret antall enn at hvert vannverk skal vurdere selv hvor mange prøver det skal ta utenom minimumskravet. Mange vil vurdere det slik at de kun trenger å ta minimumskravet. Mattilsynet må enten pålegge ytterligere prøvetaking, eller akseptere vassverket sin vurdering. Det kan bli store ulikheter i denne håndteringen. Det vil bli en stor forskjell på nåværende krav til 12 nettkontrollprøver mot 4 enkelt rutinekontrollprøver i det nye forslaget. Når prøvetakingen utenom minimumskravene skal basere seg på en

farevurdering kan det fort bli til at mange kun velger mimiumskravet. Mange syntes det er lettere å forholde seg til et konkret antall. Uten hyppig prøvetaking er det vanskeligere å avdekke eventuelle feil i vannforsyningsystemet.

§ 7:

Det bør bli gitt noen eksempler på hva som er ment med de ulike stedene. Stedene er kommentert i høringsnotatet, men det bør også bli gitt eksempler i forskriftsteksten.

§ 23/vedlegg 1:

Det bør stå at råvannsprøvene minst skal analyseres for koliforme bakterier og E.coli. Mange laboratorier bruker metoder der man finner først koliforme bakterier og deretter E.coli. Det bør derfor bli oppgitt både koliforme bakterier og E.coli.

Intestinale enterokokker bør også analyseres på råvannsprøver (være med i mimiumskravet til råvannsprøver for vannverk over 10m³, sårbare abonnenter eller næringsmiddelforetak). Enterokokker kan viser mer «gammel forurensning» og vil gi god informasjon om tilstanden til råvannet i tillegg til koliforme bakterier og E.coli

§ 24/vedlegg 1:

Det bør bli forklart hva man mener med prøvegruppe A og prøvegruppe B. Kan ikke se at dette er beskrevet i selve forskriftsteksten, men kun forklart i høringsnotatet. A viser til den «gamle» enkel rutinekontrollen og B til «utvidet rutinekontroll».

Vedlegg 1:

Analysemetoden for E.coli og koliforme er oppgitt til ISO 9308-1 eller 9308-2 og NS 4788/NS 4792 for rent sjøvann og råvann. Kan ikke 9308-1 og 2 brukes på råvann? Det kan den med dagens forskrift. Håper 9308 kan brukes videre også på råvann.

Merethe Helgheim

SunnLab as

21.02.16.

UTTALELSE TIL UTKAST TIL FORSKRIFT OM VANNFORSYNING OG DRIKKEVANN (IV)

Ang. Utkast til ny drikkevannsforskrift: Minstekrav til antal drikkevannsprøver er kraftig redusert. Frå 10-100 m³ produsert vannmengde tilsvarande 50 – 500 personer er prøvefrekvens redusert frå 12 til 4.

Frå 100-1000 m³ produsert vannmengde tilsvarande 500 – 5000 personer er prøvefrekvens redusert frå 12 til 4 for < 1000 perssoner og frå 24 til 4 for >1000 personer.

Etter min erfaring med våre vassverk, som ligg i desse to områda ,vil ein slik reduksjon i prøvemengde medføre at problemer med forureining på ledningsnett, eller svikt i renesystem på vassanlegga bli altfor seint oppdaga.

Dette er uforsvarleg, og vil i enkelte tilfeller utsette abonnentane for betydeleg helsefare.

Prøvefrekvensen bør derfor oppretthaldast på dagens nivå.

Med venleg helsing

Thomas Lysne

Dagleg leiar SognLab AS

Telefon : 57 67 67 30

E-post : tl@sognlab.no

Postadresse:

SognLab AS

Parkvegen 17

6856 Sogndal